

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v6.2025.17>

С. А. Коренської

orcid.org/0009-0003-5381-8316*аспірант кафедри кримінального процесу та криміналістики
Донецького державного університету внутрішніх справ*

ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ОСОБИСТОГО ОБШУКУ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД

Постановка проблеми. З огляду на специфіку розслідування дорожньо-транспортних пригод (далі – ДТП), безумовним є факт, що ефективність кримінальної процесуальної діяльності в цілому залежить від невідкладного отримання відомостей, що становлять предмет доказування. В контексті нагальної потреби щодо пошуку та фіксації фактичних даних про обставини події кримінального правопорушення, поруч з невідкладним проведенням обшуку транспортного засобу, вагомим значення набуває й особистий обшук особи, що вчинила дорожньо-транспортну пригоду. Водночас кримінальне процесуальне законодавство містить істотні обмеження, що фактично унеможливають проведення особистого обшуку в ситуаціях, що відповідно до криміналістичної методики розслідування цієї категорії кримінальних проваджень, вимагають оперативного втручання вже на початковому етапі. Це призводить до блокування сил і засобів розслідування, оскільки можливість законного та правомірного проведення особистого обшуку, незважаючи на безумовну потребу в отриманні доказів, що можуть бути швидко втрачені або знищені, є запорукою забезпечення ефективності кримінального провадження. Внаслідок цього виникає об'єктивна суперечність між потребами досудового слідства та законодавчими обмеженнями. Таким чином, під час досудового розслідування ДТП одним з найбільш дискусійних та малодосліджених питань залишається дефектність правової регламентації підстав та порядку проведення особистого обшуку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика щодо умов, правових підстав та порядку проведення обшуку досі знаходиться під пильною увагою багатьох вітчизняних процесуалістів, таких як Н. В. Глинська, М. А. Грига, С. В. Давиденко, О. М. Дроздов, О. В. Капліна, О. Б. Комарницька, М. В. Комарова, Т. О. Лоскутов, О. А. Павлюх, Л. М. Перцова, Є. В. Повзик, І. А. Тітко, Л. Д. Удалова, А. Я. Хитра та інші. У межах сучасних наукових напрацювань здебільшого досліджуються питання проведення обшуку в частині дотримання фундаментальних прав і свобод людини шляхом вивчення практики Європейського суду з прав людини. Проте в контексті досудового розслідування

ДТП недостатньо розкритими є питання визначення правових підстав для проведення особистого обшуку. Невизначеність щодо можливості його у провадженнях, пов'язаних із вчиненням ДТП, створює істотні перешкоди для формування доказової бази вже на початковому етапі розслідування, який з урахуванням низки криміналістичних рекомендацій вважається найбільш інформаційно насиченим, але водночас вразливим до втрати слідів.

Метою статті є дослідження дефектів нормативно-правового регулювання проведення особистого обшуку під час досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод.

Виклад основного матеріалу. З тактичних міркувань одним із найбільш дієвих процесуальних засобів збирання доказів на початковому етапі досудового розслідування ДТП є проведення обшуку транспортного засобу та разом особистого обшуку особи, щодо якої виникають обґрунтовані підстави вважати її винуватою у вчиненні кримінального правопорушення. Це пов'язано з тим, що у разі ДТП транспортний засіб і водій виступають не лише джерелом слідової інформації, а й потенційним місцем приховування заборонених речовин, документів, електронних пристроїв та інших предметів, що мають безпосереднє значення для встановлення обставин події. Разом з тим проведення такої процесуальної дії вимагає дотримання рівноваги між інтересами досудового слідства та фундаментальними правами людини, тому що для особистого обшуку є характерним доволі інтенсивне втручання у приватну сферу [1, с. 287]. Обшук відноситься до таких слідчих дій, що зачіпає найбільш значимі права громадян [2, с. 63]. Однак зволікання із проведенням обшуку особи на початковому етапі розслідування ДТП обумовлює ризик втрати низки фактичних даних, що мають значення для кримінального провадження, зокрема слідів на одязі та тілі людини, відеореєстраторів, навігаторів тощо. Внаслідок цього лише суворе дотримання вимог кримінального процесуального законодавства дозволяє забезпечити правомірність і допустимість отриманих результатів. Інакше, у разі порушення належної правової процедури під час проведення особистого обшуку, отримані дока-

зи будуть визнані недопустимими з подальшим застосуванням доктрини «плодів отруйного дерева» щодо зібраних похідних доказів [3, с. 221]. У практичному вимірі це призводить до зниження темпів наступних етапів досудового слідства, створюючи передумови для уникнення винною особою кримінальної відповідальності. Таким чином, законне та правомірне проведення особистого обшуку під час розслідування ДТП сприятиме виконанню завдань кримінального провадження, що зумовлює необхідність здійснення подальших наукових пошуків у наміченому напрямі.

Власне особистий обшук (обшук особи) розглядається як різновид обшуку, що є слідчою (розшуковою) дією та застосовується, по-перше, до особи, затриманої за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, по-друге, до особи, яка бере участь у проведенні обшуку житла чи іншого володіння особи [4, с. 158]. Такий підхід узгоджується з положеннями КПК України та загальною концепцією обшуку як процесуальної дії, спрямованої на відшукування, вилучення та фіксацію предметів, документів, а також інших відомостей щодо обставин вчиненого кримінального правопорушення, що становлять предмет доказування. Як констатує В. Д. Берназ, особистий обшук доволі широко застосовується в правоохоронній діяльності й виступає поширеним способом виявлення, фіксації та вилучення фактичних даних про кримінальне правопорушення. Тому такий процесуальний засіб є важливим інструментом формування доказів [5, с. 219]. Разом з тим, справедливою є думка О. В. Капліної, що хоча підстави та процесуальний порядок проведення обшуку змістовно врегульовано в межах ст. 234, ст. 235 та ст. 236 КПК України, але практичне застосування цих положень породжує численні запитання у слідчих та прокурорів, зокрема щодо їх правильного тлумачення, співвідношення різних видів обшуку та особливостей їх проведення [6, с. 3]. Значна частина наукових джерел підкреслює загальний і недостатньо конкретизований характер норм кримінального процесуального закону, що визначають підстави та порядок проведення особистого обшуку [7, с. 106; 8, с. 45]. У контексті розслідування ДТП така врегульованість має особливо негативні наслідки. Зокрема, слідчий, діючи в умовах нормативної невизначеності, може допустити проведення слідчої (розшукової) дії з відхиленням від вимог закону, що тягне за собою визнання отриманих доказів недопустимими. Це фактично нівелює роль та значення особистого обшуку як першочергового інструмента, спрямованого на забезпечення швидкості та повноти збирання доказової інформації.

Варто зауважити, що відповідно до ст. 208, 223, 234 та 236 КПК України, обшук особи є складовою частиною процесуального затримання або обшуку

в житлі чи іншому володінні особи, що, як правило, проводиться на підставі ухвали слідчого судді. При цьому згідно з ч. 5 ст. 236 КПК України, проведення особистого обшуку здійснюється за рішенням слідчого або прокурора у випадках, коли є достатні підстави вважати, що особи, присутні у житлі чи іншому володінні, переховують на собі речі чи документи, які мають значення для кримінального провадження [9, с. 57-58]. Як узагальнюють вчені, фактично обшук особи дозволяється при затриманні в порядку ст. 208 КПК України та під час проведення обшуку житла або іншого володіння особи, коли виникають підстави вважати, що особа може приховувати на собі речі чи документи, які мають доказове значення (ч. 5 ст. 236 КПК України) [10, с. 103-104]. Проте навіть за наявності загальних норм, слідча практика демонструє, що у справах про ДТП не є рідкісним явищем, коли слідчий має об'єктивну потребу провести обшук особи, але для цього відсутні належні підстави.

Як приклад недоліків нормативного регулювання особистого обшуку варто навести ситуацію щодо неможливості проведення обшуку водія транспортного засобу внаслідок відсутності підстав для його затримання в порядку ст. 208 КПК. Процесуальні норми не дозволяють без додаткових умов (ч. 2 ст. 208 КПК України) затримання осіб за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286 КК України. Зазначена проблема є дуже вагомою, оскільки чинне кримінальне процесуальне законодавство фактично передбачає лише декілька випадків законного проведення особистого обшуку. Проте у провадженнях про вчинення ДТП, кваліфікованих за ч. 1 ст. 286 КК України, проведення особистого обшуку опиняється у суттєвій залежності від неможливості застосування інституту затримання, оскільки за інкриміноване кримінальне правопорушення не передбачено санкції у вигляді позбавлення волі. В судовій практиці неодноразово визнано, що особистий обшук є складовою частиною процесу затримання, а відтак законне затримання саме по собі виступає процесуальною підставою для його проведення [11, с. 468]. Зокрема в Постанові Верховного Суду від 15.06.2021 року (справа № 204/6541/16-к) наголошено, що проведення особистого обшуку невіддільно пов'язане із завданням забезпечення безпеки осіб, які здійснюють затримання та з потребою фіксації доказів кримінального правопорушення, що можуть перебувати у затриманого. Особистий обшук як правило, проводиться невідкладно після затримання, що зумовлено характером цієї процесуальної дії. Суд звернув увагу на те, що затримання без попереднього судового дозволу, виходить із реалістичного розуміння того, що обставини, які вимагають негайного втручання, можуть виникнути раптово

й бути непередбачуваними. Тобто суд визнає необхідність забезпечення належним інструментом оперативного реагування на кримінальні правопорушення [12]. Однак попри те, що положення кримінального процесуального закону визначають, що затримання особи може супроводжуватись застосуванням інших додаткових заходів примусового характеру, серед яких передбачено і проведення особистого обшуку, у справах про ДТП не завжди виникають підстави, щоб здійснити затримання за протиправні дії, за які не передбачено покарання у вигляді позбавлення волі. Відсутність законних підстав для затримання водія, винного у вчиненні ДТП, одразу унеможлиблює проведення особистого обшуку.

Разом з тим, така слідча дія як особистий обшук знаходиться поза межами процесуального оформлення затримання. Особистий обшук є самостійною слідчою дією [13, с. 104]. Незважаючи на те, що особистий обшук є окремим та важливим процесуальним засобом фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення та вилучення предметів, пов'язаних із подією ДТП, слідчий фактично позбавлений змоги діяти в межах закону, що негативно впливає на повноту та швидкість отримання доказів. Отже, навіть за умов очевидної необхідності здійснення обшуку особи в інтересах досудового розслідування ДТП слідчий стикається з нормативними обмеженнями, що істотно ускладнюють проведення особистого обшуку, створюючи перепони для оптимального використання сил і засобів розслідування.

Іншою невирішеною проблемою залишається правомірне проведення особистого обшуку особи, підозрюваної у вчиненні ДТП, у випадках невідкладного обшуку транспортного засобу. При цьому деякі криміналісти слушно зауважують, що в межах методики розслідування окремих видів кримінальних правопорушень правоохоронні органи мають повноваження проводити обшук не обмежуючись лише житловими будинками, офісами, гаражами тощо. Пошукові операції проводяться й на інших об'єктах, зокрема найбільш поширеними виступають транспортні засоби. До типових об'єктів обшуку транспортних засобів відносять автомобілі, адже саме в салоні автомобіля органи досудового розслідування нерідко виявляють речові докази у вигляді наркотичних засобів, зброї, грошей, документів, різних цінностей тощо [14, с. 32]. В узагальненнях судової практики підсумовано, що за рішенням слідчого або прокурора, керуючись положеннями ч. 5 ст. 236 КПК України, допустимим є проведення обшуку особи, яка перебуває у житлі чи іншому володінні, якщо є достатньо підстав вважати, що при собі така особа переховує речі чи документи, що мають значення для кримінального провадження [15, с. 90-91]. Також не

є винятком ситуації проведення обшуку транспортного засобу у невідкладних випадках в порядку ч. 3 ст. 233 КПК України. Проте перелік таких випадків є вичерпним, зокрема йдеться про врятування життя людей, врятування майна та переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення [16, с. 617]. Однак на практиці неможливо оминати ситуацій, коли поруч із невідкладним обшуком транспортного засобу виникає необхідність провести обшук особи, яка знаходиться поза межами автомобіля, але стосовно якої є достатньо підстав вважати, що вона переховує при собі предмети, речі або документи, які мають доказове значення.

Подібні ситуації є типовими для ДТП, коли водій, залишивши салон автомобіля, має можливість приховати, знищити чи позбутися речових доказів. Саме тому потреба в особистому обшуку нерідко виникає синхронно з необхідністю невідкладного обшуку самого транспортного засобу. Водночас, на думку багатьох науковців, ця ситуація викликає найбільше запитань, коли особа не була затримана в порядку ч. 3 ст. 208 КПК України і водночас не перебуває в іншому володінні особи, у якому проводиться обшук відповідно до ч. 5 ст. 236 КПК України. За таких умов, навіть попри наявність ухвали про проведення обшуку, відсутня законна підстава для проведення обшуку особи, оскільки загальні положення щодо обшуку не застосовуються у разі знаходження особи поза межами житла чи іншого володіння [5, с. 226]. Тобто слідчий фактично позбавлений можливості належним чином закріпити та вилучити сліди кримінального правопорушення, навіть якщо їх наявність є очевидною [17, с. 137-138]. Це створює реальну загрозу втрати доказів щодо обставин вчинення ДТП, що призводить до уникнення винною особою передбаченої кримінальної відповідальності.

З огляду на особливості досудового розслідування ДТП проведення особистого обшуку нерідко відповідає критеріям невідкладності, оскільки така потреба зумовлена необхідністю врятування життя людей, збереження майна, а також недопущенням знищення речових доказів. Розслідуючи ДТП, слідчий стикається з динамічною ситуацією, коли існує реальна загроза втрати доказової інформації через переміщення, зміну стану або поведінку осіб, причетних до події кримінального правопорушення. Саме тому обов'язок швидкого реагування вимагає застосування доступних процесуальних засобів, спрямованих на негайне відшукування і вилучення доказів. У цьому контексті вагомим значення має правова позиція, сформована в судовій практиці. Зокрема в Постанові Верховного суду від 07 жовтня 2024 року (справа № 466/525/22) зазначено, що для належного виконання завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України)

законодавець передбачив у межах ч. 3 ст. 233 КПК України спеціальні правила, спрямовані на забезпечення охоронюваних інтересів у випадках, коли зволікання може призвести до незворотних наслідків. Суд підкреслив, що неможливість схоронності доказів без їх негайного відшукування та вилучення обумовлює невідкладну необхідність проведення відповідних процесуальних заходів, в тому числі й обшуку. Про формування у сторони обвинувачення обґрунтованих побоювань щодо знищення доказів може свідчити широке коло джерел інформації (наприклад, оперативні дані, повідомлення свідків, потерпілих чи підозрюваних тощо). Крім того, сама специфіка розвитку подій у кримінальному провадженні може вказувати на ризик втрати доказів, що зумовлює нагальну потребу невідкладного втручання. Водночас, у розумінні Суду, термін «врятування» у контексті виконання завдань кримінального провадження означає усунення загрози знищення чи втрати об'єктів, що мають значення для кримінального провадження. З позицій телеології підставою для проведення невідкладного обшуку є реальна загроза того, що предмет, який розшукується, може бути знищений. Відповідно, його відшукування і вилучення спрямовані на запобігання втраті речових доказів [18].

Враховуючи зазначене, цілком доречним є висновок про те, що проведення особистого обшуку у провадженнях про ДТП відповідає критеріям невідкладності, особливо коли існує реальна та доведена загроза втрати доказів, які перебувають при особі. Особистий обшук у невідкладних випадках бажано розглядати як самостійну слідчу (розшукову) дія, спрямовану на запобігання втраті речових доказів. Разом з тим у судовій практиці йдеться про те, що інтереси кримінального провадження інколи об'єктивно вимагають негайного втручання, а зволікання може призвести до невідновних наслідків в процесі доказування. Тому варто погодитись з Л. Д. Удаловою, що відсутність спеціальних норм призводить до того, що в правозастосуванні поширюються загальні положення про обшук, які не враховують ні особливостей, ні специфічної мети обшуку особи [19, с. 11]. Таким чином, існує реальна потреба у нормативному врегулюванні особистого обшуку як окремої слідчої (розшукової) дії (незалежно від обшуку транспортного засобу та затримання), що є необхідним елементом забезпечення ефективності досудового розслідування ДТП та важливим процесуальним засобом виконання завдань кримінального провадження.

Висновки. Під час досудового розслідування дорожнього-транспортних пригод проблемним є проведення особистого обшуку, оскільки у деяких випадках положення кримінального процесуального закону унеможливають затримання підозрюва-

них осіб та / або здійснення невідкладного обшуку транспортного засобу. Процесуальні норми не дозволяють без додаткових умов (ч. 2 ст. 208 КПК України) затримання осіб за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 286 КК України, а також не регламентують проведення невідкладного обшуку поза межами випадків, встановлених ч. 3 ст. 233 КПК України. Такий стан нормативного регулювання перешкоджає здійсненню особистого обшуку у перебігу розслідування дорожнього-транспортних пригод.

Попри те, що судовою практикою легалізовано такий невідкладний випадок проникнення до транспортного засобу та проведення у ньому обшуку як «з метою збереження речових доказів» або «врятування майна» особа, яка причетна до вчинення дорожнього-транспортних пригод може перебувати поза межами транспортного засобу, що унеможливорює проведення особистого обшуку.

Для забезпечення ефективності досудового розслідування дорожнього-транспортних пригод пропонуємо у змісті КПК України регламентувати особистий обшук як окрему слідчу (розшукову) дію, що здійснюється незалежно від проведення невідкладного обшуку транспортного засобу та застосування затримання до осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення внаслідок дорожнього-транспортної пригод.

Література

1. Чаплинський К. О., Лускатов О. В., Пиріг І. В., Плетенець В. М., Чаплинська Ю. А. Криміналістика: підруч. для студ. вищ. навч. закл.: 2-е вид, перероб. і доп. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2017. 480 с.
2. Лоскутов Т.О. Кримінальне переслідування, здійснюване слідчим: монографія. Дніпропетровськ: Ліра ЛТД, 2011. 164 с.
3. Амелін О. Ю. Обшук особи як спосіб збирання доказів у досудовому розслідуванні прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. *Правова держава*. 2025. № 58. С. 220-230. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2025.58.33>
4. Хитра А. Я., Татарин І. І. Обшук особи як слідча (розшукова) дія, яка потребує невідкладності. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права* 2023. Вип. 1. С. 157-161. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2023.1.27>
5. Берназ В., Спільник С., Комарницька О. Обшук особи відповідно до КПК України. *Evropsk politick a pr vn diskurz*. 2014. № 5. С. 219-230.
6. Капліна О. В. Проблеми нормативного регулювання та практики проведення обшуку під час кримінального провадження. *Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право*. 2015. №2(12). С. 1-20. URL: <https://lj.oa.edu.ua/articles/2015/n2/15kovckr.pdf> (дата звернення: 15.12.2025).
7. Деревняк Д. В. Криміналістична тактика обшуку та особистий обшук: необхідність удосконалення. *Криміналістичний вісник*. 2015. № 2 (24). С. 104-108.

8. Комарницька О. Б. Особистий обшук: сучасний стан та перспектива. *Часопис Академії адвокатури України*. 2014. Т. 7. № 2 (23). С. 41-46.

9. Кікінчук В. В., Бугайчук К. Л., Малярова В. О., Матюшкова Т. П. Процесуальний порядок та тактичні особливості здійснення слідчих (розшукових) дій: науково-методичні рекомендації. Харків: ХНУВС. 2018. 101 с.

10. Ткаченко О. Г., Петроченко Л. С. Проблеми криміналістичної тактики проведення оглядів і обшуків та шляхи їх подолання. *Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра*. 2021. № 1 (9). С. 98-112. DOI: 10.32755/sjcriminal.2021.01.098

11. Берднік І. В. Особливості розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, в сучасних умовах. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 5. С. 465-469. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.83>

12. Постанова Верховного Суду від 15.06.2021 року. Справа № 204/6541/16-к. Проведення № 51-2172км19. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/97736430> (дата звернення: 15.12.2025)

13. Лоскутов Т. О. Кримінальне переслідування, здійснюване слідчим: дис... канд. юрид. наук. Дніпропетровськ, 2010. 204 с.

14. Левицький, А. О., Кудимова Д. О. Обшук транспортних засобів: теоретичні та практичні аспекти. *Ольвійський форум – 2024: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі. Актуальні проблеми юриспруденції: XXI Міжнар. наук. конф. (м. Миколаїв, 20-23 черв. 2024 р.)*. Миколаїв. 2024. С. 31-36.

15. Узагальнення судової практики щодо розгляду слідчим суддею клопотань про надання дозволу на проведення обшуку житла чи іншого володіння особи (в'язтя). *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2015. № 1. С. 81-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chcks_2015_1_6 (дата звернення: 15.12.2025 р.).

16. Шаповал А. Невідкладний обшук транспортного засобу у кримінальному провадженні. *Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання в Україні: матеріали VII Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Львів, 08 грудня 2023 р.)*. Львів. 2023. С. 616-620.

17. Шумейко Д. О. Розслідування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою: дис. ... канд. юрид. наук. Київ. 2015. 263 с.

18. Постанова Верховного суду від 07 жовтня 2024 року. Справа № 466/525/22. Проведення № 51-7310км23. *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122272945> (дата звернення: 15.12.2025 р.).

19. Удалова Л. Д. Деякі проблемні питання правозастосування кримінального процесуального законодавства. *Актуальні питання кримінального процесуального законодавства України (м. Київ, 26 квіт. 2013 р.): зб. матер. міжвуз. наук. конф.* Київ: Алерта, 2013. С. 8-12.

Анотація

Коренської С. А. Проблеми проведення особистого обшуку під час досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. – Стаття.

У статті досліджено проблемні аспекти проведення особистого обшуку під час досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод. Обґрунтовано, що ефективність кримінального провадження у справах

щодо дорожньо-транспортних пригод безпосередньо залежить від відсутності зволікань і своєчасного отримання доказової інформації, зокрема шляхом проведення невідкладного обшуку особи, причетної до вчиненого кримінального правопорушення. Вказано, що чинне кримінальне процесуальне законодавство містить недоліки в частині визначення підстав і порядку проведення особистого обшуку, що ускладнює пошук і фіксацію фактичних даних, що мають значення для кримінального провадження, у ситуаціях, які потребують оперативного втручання. Звернуто увагу, що у разі вчинення дорожньо-транспортної пригоди не завжди існують підстави для процесуального затримання водія, а, відтак, це унеможлиблює проведення особистого обшуку як складової процесу затримання. Доведено, що неврегульованість обшуку особи негативно впливає на допустимість доказів і призводить до втрати важливої інформації. Констатовано, що в практиці розслідування дорожньо-транспортних пригод нерідко трапляються ситуації, коли поряд із невідкладним обшуком транспортного засобу виникає необхідність обшуку особи, яка перебуває поза межами автомобіля, що позбавляє слідчого процесуальної можливості в межах закону відшукати та вилучити докази. Зазначено, що судова практика визнає невідкладний обшук дієвим засобом запобігання знищенню доказів та вимагає оперативних дій слідчого з метою збереження речових доказів. Проаналізовано, що у досудовому розслідування дорожньо-транспортних пригод особистий обшук відповідає критеріям невідкладності, однак відсутність спеціального нормативного регулювання зумовлює застосування загальних норм, які не враховують специфіки особистого обшуку. Підсумовано, що дефектність чинного нормативного регулювання створює об'єктивну суперечність між потребами досудового слідства та законодавчими вимогами. Надамо пропозиції щодо закріплення особистого обшуку як окремої слідчої (розшукової) дії у межах кримінального процесуального закону, що дозволить підвищити ефективність досудового розслідування дорожньо-транспортних пригод та забезпечити належне виконання завдань кримінального провадження.

Ключові слова: дорожньо-транспортна пригода, досудове розслідування, особистий обшук, затримання, обшук транспортного засобу, врятування майна, збереження речових доказів.

Summary

Korenskoy S. A. Problems of conducting a personal search during the pre-trial investigation of road accidents. – Article.

The article examines problematic aspects of conducting personal searches during pre-trial investigations of traffic accidents. It is argued that the effectiveness of criminal proceedings in cases involving traffic accidents directly depends on the absence of delays and the timely collection of evidence, in particular through the immediate search of a person involved in a criminal offense. It is noted that the current criminal procedural legislation contains shortcomings in terms of determining the grounds and procedure for conducting personal searches, which complicates the search for and recording of factual data relevant to criminal proceedings in situations requiring urgent intervention. It is noted that in the event of a traffic accident, there are not always grounds for the procedural detention of the driver, and therefore, this makes it impossible to conduct a personal search as part of the detention process. It has been proven that the lack of regulation of personal searches negatively

affects the admissibility of evidence and leads to the loss of important information. It has been established that in the practice of investigating traffic accidents, there are often situations when, along with an urgent search of the vehicle, it is necessary to search a person who is outside the vehicle, which deprives the investigator of the procedural possibility within the law to find and seize evidence. It is noted that judicial practice recognizes urgent search as an effective means of preventing the destruction of evidence and requires prompt action by the investigator to preserve material evidence. It has been analyzed that in the pre-trial investigation of traffic accidents, personal searches meet the criteria of urgency, but the absence of special regulatory provisions

leads to the application of general rules that do not take into account the specifics of personal searches. It is concluded that the defectiveness of the current regulatory framework creates an objective contradiction between the needs of pre-trial investigation and legislative requirements. Proposals are made to establish personal searches as a separate investigative (search) action within the framework of criminal procedural law, which will increase the effectiveness of pre-trial investigations of traffic accidents and ensure the proper performance of criminal proceedings.

Key words: traffic accident, pre-trial investigation, personal search, detention, search of a vehicle, property rescue, preservation of physical evidence.

Дата першого надходження рукопису до видання: 21.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 21.11.2025

Дата публікації: 31.12.2025